

SINOFICANT

CHINA INKLING

HUMAN RESOURCES A LA MAO.

Wie de problematiek van de human resources in het huidige China beter wil vatten, kijkt best eerst naar waar de Chinese werkende bevolking stond enkele decennia terug. We gaan hier terug naar het Maotijdperk.

Na de burgeroorlog tussen de Nationalisten onder leiding van Generaal Jiang Jieshi (Chiang Kaishek) en de Communisten van Mao Zedong - met een lange intermezzostrijd met Japan - komt Mao met zijn troepen als overwinnaar uit de strijd. Jiang Jieshi vlucht met de Guomindang naar het eiland Taiwan en Mao roept op 1 oktober 1949 op de poort van de Hemelse Vrede, de Chinese Volksrepubliek uit. Op Taiwan steunt de Amerikaanse regering de Chinese Republiek. De Chinese Volksrepubliek herenigt *Mainland* waar haar de immense taak van industrialisering wacht.

Planeconomie

Het Mao-model vertoont drie grote kenmerken : de zware industrieontwikkelingsstrategie – de *Big Push* naar het voorbeeld van Stalins Sovjetunie - , een centraal geleide economie en een rigide maoïstische ideologie. De planeconomie volgt 2 principes : centrale planning en staatseigendom. De centrale regering beslist over de industriële prioriteiten, voorziet in de noodzakelijke materiële en financiële middelen en stelt doelstellingen op. De centrale planning maakt het mogelijk dat de Staat zeer strikt en direct controle uitoefent over de industrie en het management. Ondernemingen functioneren als *social units*, mini-maatschappijen met verschillende sociale verantwoordelijkheden. Onder de planeconomie centraliseert de Staat alle winsten en verbruiken. De winsten gaan naar de centrale regering, de verliezen worden gedekt door de Staat. Deze praktijk betekent dat ondernemers en arbeiders geen enkel uitzicht krijgen op welke *incentive* ook voor een efficiënte en winstgevende productie.

Planning is het woord tijdens de Mao-periode. Je wordt voltijds tewerkgesteld, met levenslange zekerheid op werk, met een laag arbeidsverloop en een lage productiviteit. De arbeiders in de steden behoren tot een *danwei* - een éénheid - genieten van de 'ijzeren rijstkom', op een 'ijzeren post', volgens een 'ijzeren loonsysteem'. Prestaties worden niet regelmatig geëvalueerd. Van groot belang is 'rood' en 'expert' te zijn, een ideale combinatie van politieke loyautéit, ouderdom en technische kunde. Aanstellingen, promoties, ontslagen worden beslist door de Partij via het Personeelsdepartement. De persoonlijke relatie met collega's, in het bijzonder met leidinggevendenden, staan garant voor een positieve beoordeling. De door de politiek georiënteerde jobevaluatie kan geen verschil maken tussen hoge en lage *performers* in de industriële sector. Er bestaat geen beleid dat ondernemingsprestaties kan aanmoedigen. Er zijn minimale loonverschillen, weinig *take-home pay*, wel veel subsidies en algemene voordelen.

Opmerkelijk bovendien staan het management en het arbeidsbeleid doorheen de geschiedenis van de jonge Chinese Volksrepubliek enorm onder druk van een wispelturige ideologische houding van de Partijtop.

Onderwijs

Onder een centrale planning schrijven universiteiten een aantal studenten in conform de uitgeschreven quota. Alle afgestudeerden worden 'geplaatst' door de Staat. Het onderwijssysteem, op Sovjetleest geschoeid, legt de nadruk op theorie, eerder dan op praktische opleiding. Wanneer de alumni aan hun job beginnen, zijn ze niet in staat om praktische problemen op te lossen op het werk. Dit kan niet opgevangen worden door trainingsprogramma's omdat deze uniform zijn over heel het land en niet beantwoorden aan de noden van de onderneming. De trainingprogramma's zijn er voor nieuwelingen in het bedrijf en niet voor carrière ontwikkeling van bestaande werknemers.

Mao's managementstijl bestond uit de centralisatie van het gezag, een doorgedreven controle op organisaties en individuele activiteiten, het organiseren van de landbouw in staatscoöperatieven, een politisering van alle facetten van het sociale en industriële leven. Provinciale, lokale initiatieven en verantwoordelijkheden werden afgeraden, individuele prestaties werden afgeremd. China werd afgeschermd van moderne managementpraktijken.

(WP)